

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مطمئن

۲۳ جنوری ۲۰۱۶

د پگواش دویمه ناسته او د سولې امیدونه

د پگواش نړیواله اداره چې د سولې اړوند په نړۍ کې کار کوي، په ځینو هیوادونو کې یې هڅو ښه نتیجه ورکړې ده، دوی د افغانستان د سولې هڅې پیل کړې، د کاناډا او امریکا ملاتړ له ځان سره لري، او د ځینو هیوادونو څخه د افغانستان د سولې اړوند مالي مرسته ترلاسه کوي.

د پگواش له نوم سره افغانان د ۲۰۱۵ ز کال د می میاشت کې هغه وخت ډیر آشنا شول چې په دوحه کې یې د طالبانو او افغان سیاستوالو شریکه ناسته ترتیب کړې وه. لومړی ځل وو چې د طالبانو اته کسيزې ډلې په کانفرانس کې گډون وکړ، او د افغان سیاستوالو سربیره افغان میرمنو هم په کانفرانس کې گډون درلود.

هیله بڅښوونکي کانفرانس وو، افغانانو ډیرې هیلې او امیدونه لرل چې دا لړۍ به دوام پیدا کړي، ځکه لومړی ځل وو چې افغانانو مخامخ خپل اندیښنې او غوښتنې سره شریکې کړې، یواځې د ملگرو ملتونو استازي پکې وو، د گاونډیو هیوادونو او نورو هیوادونو کسان نه وو، که څه هم پاکستان هیواد ډیره هڅه کړې وه چې خپل کسان د پگواش لومړي کانفرانس ته ولیري ولي ونه توانیدل.

دغه لړۍ هغه وخت ټکنې شوه چې د طالبانو د مشر ملامحمد عمر مجاهد دمرگ خبر افشاء شو، او پوره نه میاشتي د پگواش دویم کانفرانس وځنډیدي.

د پگواش دویمه غونډه - دوحه

داخل د کانفرانس گډونوال ډیر دی، د افغانستان سربیره له امریکا او اروپا څخه هم افغان سیاستوال او افغان میرمني کانفرانس ته غوښتل شوي. داخل به هم پر دې بحث کيږي چې څه ډول د افغانستان جگړه پای ومومي او افغانان د یوې رښتوني سولې ورځ وگوري.

له دې مخکې همدا ډول کانفرانس د جاپان د کیوتو ښار په دوشیسا پوهنتون کې په ۲۰۱۲ ز کال کې او له هغه وروسته ورته کانفرانس په فرانسه کې جوړ شو، مخکنیو کانفرانسونه ښه نتیجه درلودله، د طالبانو، اسلامي حزب، او افغان بېلابېلو ډلو استازو پکې گډون کړی و، هڅه کېدلې؛ طالبانو او افغان سیاستوالو غوښتل چې دغه ډول کانفرانسونه دوام پیدا کړي، ولي دهغه وخت افغان حکومت یې مخه ډب کړه، او په ترکمنستان کې یې ددغه ډول

کانفرانسونو په لړ کې پلان شوي کانفرانس کې خپلو استازو ته د گډون اجازه ورنه کړه، هممهغه و چې د کانفرانسونو لړۍ ودرېدله، او د ترکمنستان کانفرانس سېوتاژ شو.

د پگواش د لومړي کانفرانس سره هم اوسنی ولسمشر غني یو ډول پټ مخالفت ښکاره کړ، ولي د بېلابېلو لاملونو له امله یې د افغان سیاستوالو د گډون مخه ونه نیوله.

ویل کېږي اوس چې په قطر هیواد کې د پگواش ادارې له خوا د افغانانو دویمه ناسته کېږي بیا هم ولسمشر غني یې مخالفت کاوو، خو معصوم ستانکزي هڅه وکړه چې د پگواش ادارې او غني ترمنځ شخړه د کانفرانس له امله ونه شي.

انگیرل کېږي چې د دغسي کانفرانسونو مخه به هم په راتلونکې کې پاک – افغان حکومت په گډه ونیسي، ځکه افغان حکومت سولې ته ژمن نه دي او پاکستان غواړي چې نړیوالو ته وښيي پرته له پاکستان څخه سوله ناشونې ده.

پگواش غونډه - دوبي

پگواش ادارې په دوبي کې په ۲۰۱۲ زکال کې ورته کانفرانس درلود، چې په هغه کانفرانس کې د ملامعتصم آغا جان ملگرو د طالبانو په نوم گډون کړی و، نتیجه یې ځکه ورنه کړه چې پگواش د قطر د طالبانو سره اړیکه نه وه نیولې.

په ۲۰۱۲ ز کال کې د پگواش کانفرانس چې دوبي کې جوړ شوي وو، لاندی کسانو پکې گډون درلود:

سیاسي کار پوه احمد وحید مژده، ضیاء بومیا، فیض الله ذکي د جنبش (دوستم) استازی، سنچارکي او ولولجي د متحدې جبهې عبدالله عبدالله استازي، استاد ابو الاحرار د حزب اسلامي حکمتیار استازی، چې ډاکټر غیرت بهیر رد کړی دی، وروسته همدا سړی د پگواش مشاور په کابل کې وو، عنایت الله کاکازاده او سمیع الحق د طالبانو (اغا جان معتصم) استازي.

خلیل الله صافی چې ځان یې طالبانو ته نږدې معرفي کاوو، اوس د پگواش استازي کابل کې دی، او د سولې اړوند یې ځینې پروژې هم له بهرنیانو څخه ترلاسه کړي او کار یې کړي.

ډاکټر هاشم له ترکیبې څخه، سردارمحمد رحيمي هزاره د ائتلاف جبهې غړی، رستم شاه مهمند او بریگیډر سعد د پاکستان استازي.

مایکل سمپل چې افغان حکومت پرې د جاسوسي تور لگولي وو او رابین رافیل د امریکا د بهرنیو چارو وزارت پخواني مرستیال هم گډون کړی وو.

د گډونوالو له لست څخه د ځینوکسانو حذفول

تیرځل او داخل پاکستان او افغان ولسمشر موافق نه وو چې په قطر کې دغه ډول کانفرانس جوړشي، تیر ځل پاکستان هڅه کوله چې رستم شاه مومند او زايد او يا اسد دراني او شجاع پاچا په کانفرانس کې گډون وکړي، ولي ونه توانيدل.

د پاکستانیانو د گډون له پاره خلیل الله صافی چې افغانستان کې د پگواش استازی دی، ډیره هڅه یې کوله او ټول معلومات یې په پټه پاکستانی سیاستوالو ته ورکول.

اوس چې د جنوري په ۱۱مه اسلام اباد او ۱۸مه کابل کې د سولې اړوند څلور اړخیزې ناستې وشوې، نو ځکه پاک – افغان حکومت په قطر هیواد کې ددغسي یو کانفرانس سره په پټه مخالفت کاوو، ولي داچې مخکې له مخکې پگواش ترتیبات نیولي وو، او پوره یوه نیمه میاشت مخکې افغان حکومت د ځینو لاملونو له کبله ورسره منلې وه چې د ازادو

افغانانو گډون په کانفرانس کې مخالفت به نه کوي، بل داچې پگواش نړيواله قوي اداره ده نو ځکه خو دوهم کانفرانس هم د جنوري په ۲۳مه په دوحه کې کيږي.

تير ځل هم د ځينو په لاسوهنه د گډونوالو له لست څخه په نړيواله سطحه د بېژندل شوي پخواني ډيپلوماټ ملا عبدالسلام ضعيف نوم ليري کړل شو، دا ډول بهرنيو چارو پخواني وزير مولوي وکيل احمد متوکل له پاره هم په کانفرانس کې د گډون له پاره خنډ ځکه پيداشو له کابل څخه تر پرواز يواځې دوه ساعته مخکې خليل الله صافي په کانفرانس کې د گډون خبر ورکړي وو او ورته يې ويلي وو چې ستاسې ټکټ او اسناد چمتو شوي.

دادول احمد وحيد مژده چې د افغانستان او سيمې په کچه د سياسي چارو کارپوه دی، هغه هم تير ځل په پگواش کې له گډون څخه محروم شو.

خليل الله صافي چې پرې تور دی چې د ځينو هيوادونو سره په پټه اړيکې لري، مژده صاحب ته ويلي وو چې دده د نه گډون لامل استاد ابوالاحرار دی، ولی وروسته معلومه شوه چې ستونزه خپله صافي صاحب جوړه کړي وه.

اوس چې دوهم ځل پگواش کانفرانس په دوحه کې کيږي، لومړنی لست ۴۵ افغانان وو، چې وروسته دغه کچه ۳۰ تنو ته راټيټه شوه، بيا هم دتير په څير خليل الله صافي وټوانيدی چې د پگواش ادارې ته د ځينو نومونو په ليري کيدو کې رول ولوبوي.

دا ډول دوی وټوانيدل چې داخل پاکستانيانو ته هم په کانفرانس کې د گډون له پاره زمينه برابره کړي. ويل کيږي چې ځيني پاکستاني سياستوال به هم داخل کانفرانس کې گډون ولري.

دا ځل به بيا هم نه ملاعبدالسلام ضعيف، نه مولوي وکيل احمد متوکل او نه هم احمد وحيد مژده په کانفرانس کې گډون ولري، حال داچې همدا نومونه په ترتيب شوي لست کې وو، مژده صاحب ته خو د الوتکې ټکټ هم ورسيدی، او هرځل ورته ويل کيدل چې ستونزه نشته، ولي گمان کيږي چې هغه اسرار چې په ۲۰۱۲ کې مژده صاحب د خليل صافي اړوند په دوبي کې پيداکړي، صافي ويره لري چې په دغسې کانفرانسونو کې دمژده گډون به دهغه اصلي څيره بربنده کړي.

تير ځل هم ويل کيږي د طالبانو د سياسي کميسون غړي پوهيدلي وو چې ځيني کسان په لوی لاس په کانفرانس کې له گډون کولو څخه محروم شوي، همدا ستونزه يې د پگواش کانفرانس له ادارې سره شريکه کړي وه، خو دادی دوهم ځل بيا له يوه غار څخه وچيچل شول.

پگواش ته څه کول په کار دي

د پگواش ادارې ته په کار ده چې دغسې مهمو مسايلو کې باوري او بي طرفه کسان وگماري، داسې کسان چې د نورو هيوادونو له پاره کار کوي، او يا خپلې شخصي عقدي ساتي او يا د سولې په نوم له يوناما او نړيوالو څخه پروژې ترلاسه کوي، پرته له شکه د گټې پر ځای سولې بهير ته تاوان کوي.

يوځل خو همدې خليل الله صافي دومره مهارت هم کړی وو چې د کوم مهم هيواد استازو ته يې ويلي وو چې طالبان غواړي له تاسې سره مخامخ خبرې وکړي، دادول طالبانو ته يې ويلي وو چې هغه هيواد غواړي له تاسې سره خبرې وکړي، کله چې ناسته ترتيب شوه، هغه هيواد طالبانو ته ويل چې خبره پېل کړئ تاسې د ناستې غوښتنه کړي وه، طالبانو ورته ويلي وو چې اصلا خو تاسې د ملاقات غوښتنه کړي، وروسته خبره بنکاره شوې وه چې صافي صاحب همدا ناسم رول لوبولي وو.

تیر ۲۰۱۵ ز کال کې داسې پټ راپورونه هم ورکول شول چې باید نه شول، خلیل الله صافي په دوبي کې د طالبانو د استازي يا پېغام رسونکي په نوم له روسانو سره پټې ليدنې درلودلې.

د سولې له پاره باوري او اخلاص لرونکي کسان په کار دي، په فساد کې ککر کسان ددې پر ځای چې سولې خبرې مخکې یوسي زبان رسوي، او خلک د سولې په دغو کانفرانسونو هم بې باوره کوي.

داسې راپورونه شته چې صافي صاحب ډيرو کسانو ته ژمنه ورکړې وه چې له یوناما څخه به ورته پروژې اخلي او له هغوی څخه یې مخکې له مخکې پیسې اخستي وي. ځکه هغه د یوناما سره هم د سلاکار دنده درلودله، او یا خو ممکن ورسره قراردادې وو.

دجمیل تړول ایجنسي اداره وايي چې څو کاله وړاندې یې له یو هوډ خپل تجار څخه یو لک ډالر وړي چې هغه ته به له یوناما څخه د میلیونو ډالرو پروژې اخلي اوس هم هغه پیسې ورسره پاتې او ځان په لاس نه ورکوي.

تر څو چې د سولې له پاره ناپیلي او ژمن افغانان کار ونه کړي، دغه ډول کسان چې د نورو هیوادونو له پاره کار کوي او یا دهغوی په وساطت له ځینو هیوادونو سره د طالبانو په استازیتوب خبرې کوي، یا د سولې په نوم د پروژو اخستلو هوډ لري، څه ډول به باور پري وشي.

همدا ځینې خبرې مې نږدې ۶ میاشتي مخکې له صافي سره پر تلیفون او پېغام هم کړي او هیله مې ورڅخه کړې چې د افغان ولس مظلومیت ته په کتلو سره د سولې له پروسې څخه د سولې د پروژې په ډول کار وانخلي ولي دادی بیا هم په خپلو ناسمو اهدافو کې مخکې روان دی، مهم افغان سیاستوال د پگواش غونډې له گډون څخه محروم او پر ځای یې پاکستانیان وربلل شوي.

امید دی چې پگواش اداره به دې اړه فکر وکړي داسې افغانان خپل استازي وگماري چې هغوی د سولې له پاره په رښتوني ډول کار وکړي.